

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

1959

Головне правління
Українського суспільно-культурного
товариства в Польщі

У К Р А Ї Н С Ь К И Й К А Л Е Н Д А Р

НА

1959 р.

УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ТОВАРИСТВО

у Варшаві

Стиль Н. ст.	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
1	19	Ч Боніфата	НОВИЙ РІК
2	20	П Ігната	Макарія
3	21	С Юлії	Геновефи
4	22	Н П. Р. АНАСТАСІ	ЄВГЕНА
5	23	П 10 Муч. на Криті	Телесфора
6	24	В Навеч. Різдва, Євгенії	ТРЬОХ КОРОЛІВ
7	25	С РІЗДВО ХРИСТОВЕ	Лукіана
8	26	Ч СОБОР ПР. БОГОР.	Северина
9	27	П СТЕПАНА	Юліана
10	28	С Муч. в Ніком.	Івана
11	29	Н П. Р. ДІТЕЙ УБ. У ВИФЛ.	ГОНОРАТИ
12	30	П Онисії	Аркадія
13	31	В Меланії	Вероніки
14	1	С НОВИЙ РІК. ВАСИЛЯ В.	Іларія
15	2	Ч Сильвестра	Павла
16	3	П Малахії	Марцелія
17	4	С Собор 70 ап.	Антона
18	5	Н П. П. НАВЕЧЕРЯ БОГ.	ПЕТРА
19	6	П БОГОЯВЛ. ГОСП. ЙОРД.	Генриха
20	7	В Соб. Івана Хр.	Фабіана
21	8	С Юрія, Омеляна	Агнети
22	9	Ч Полієвкта	Вінкентія
23	10	П Григорія	Марії
24	11	С Феодосія	Тимофія
25	12	Н П. П. ТАТЯНИ	ПАВЛА
26	13	П Єрміла, Стратона	Полікарпа
27	14	В Отців у Синаї	Івана
28	15	С Павла, Івана	Юліана
29	16	Ч Пок. ок. св. Петра	Франциска
30	17	П Антона Великого	Мартини
31	18	С Анастасія, Кирила	Петра

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 6.I. — 125 ЛІТ з дня народження (1834 р.) С. В. Руданського — укр. поета, загальновідомого автора співомовок (помер у 1873 р.).
- 11.I.1888 — Помер Юрій Федькович, відомий буковинський поет.
- 14.I. — 310 ЛІТ з дня в'їзду (1649 р.) гетьмана України Богдана Хмельницького до Києва.
- 18.I. — 305 ЛІТ тому відбулася Переяславська Рада, на якій проголошено возз'єднання України з Росією.
- 21.I. — 35 ЛІТ з дня смерті (1924 р.) В. І. Леніна, вождя і організатора більшовицької партії, засновника Радянської держави.
- 28.I.1920 — Помер Панас Мирний, видатний український письменник.
- 27.I.1790 — Народився П. П. Гулак-Артемовський — український письменник (помер у 1865 р.).
- 28.I.1807 — Заснування в Києві першого професіонального театру.
- 29.I.1805 — Заснування Харківського університету.

НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я

Де хто літував, хай там і зимує.
Лінива дівка, як немита долівка.
Івши — гріється, а робивши — мерзне.

ЗАГАДКИ:

Що можна бачити з заплющеними очима? (сновидіння).
Хто говорить всіма мовами? (ехо).

Стил Н. ст	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
1 19	Н	МАКАРА	ІГНАТА
2 20	П	Юхима	Марії
3 21	В	Максима	Блажея
4 22	С	Тимофія	Андрія
5 23	Ч	Климентія	Агати
6 24	П	Ксені	Дорофеї
7 25	С	Григорія Б.	Ромуальда
8 26	Н	31. КСЕНОФОНТА	ІВАНА
9 27	П	Івана Зал.	Апольонії
10 28	В	Єфрема	Схоластики
11 29	С	Ігната, Романа	Попелец
12 30	Ч	ТРЬОХ СВЯТИТЕЛІВ	Модеста
13 31	П	Кира, Івана	Катерини
14 1	С	Трифона	Валентина
15 2	Н	32. СТРИТЕННЯ ГОСП.	ФАВСТИНА
16 3	П	Семена і 'Анни	Юлії
17 4	В	Ізидора	Юліана
18 5	С	Агафії	Семена
19 6	Ч	Вукола, Юліана	Конрада
20 7	П	Парфенія	Леона
21 8	С	Федора	Слеонори
22 9	Н	МИТАРЯ і ФАР., НИКИФ.	ПЕТРА
23 10	П	Харлампа	Дем'яна
24 11	В	Власа	Матя
25 12	С	Мелегія	Віктора
26 13	Ч	Мартиніана	Олександра
27 14	П	Авксенія	Анастасії
28 15	С	Онисима	Романа

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 4.II.1813 — Народився С. С. Гулак-Артемівський, укр. композитор, автор опери «Запорожець за Дунаєм» (помер у 1873 р.).
- 4.II.1793 — Другий поділ Польщі: Волинь і Поділля перейшли під Росію.
- 14.II.1897 — Помер видатний укр. поет і письменник Панько Куліш (народився 1819 р.).
- 19.II.1473 — Народився Миколай Копернік, світової слави польський астроном (помер у 1543 р.).
- 20.II.1054 — Помер Київський князь Ярослав Мудрий.
- 24.II.1871 — Народилася Леся Українка (Л. П. Косач-Квітка), видатна укр. поетеса (померла у 1913 р.).
- 27.II. — 295 РОКІВ тому (1664 р.) розстріляно під Новгородом Сіверським славного козацького полководця Івана Богуня.
- 7.II.1919 — Засновано Академію наук Української РСР.
- 12.II.1871 — Народився Леся Мартович — талановитий український письменник (помер у 1916 р.).
- 19.II.1954 — Указ Президії Верховної Ради СРСР про передачу Кримської області із складу РРФСР до складу Української РСР.
- 27.II.1787 — Народився Устим Кармелюк, народний герой, керівник селянських повстань на Україні проти поміщиків (згинув у 1830 р.).

НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я

Стоїш високо — не будь гордим, стоїш низько — не гнися.

ЗАГАДКИ:

Мене б'ють, товчуть, перевертають, ріжуть, а я все терплю і всім добром плачу. (Земля).

Стиль Н. ст.	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
1	16 Н	БЛУДН. СИНА, ПАМФІЛА	АЛЬБИНА
2	17 П	Федора	Олени
3	18 В	Льва	Кунегунди
4	19 С	Архипа	Казимира
5	20 Ч	Льва, Агатона	Адріана
6	21 П	Тимофія	Рожі
7	22 С	Муч. в Євгенії	Томи з Аквіну
8	23 Н	МАСНИЦЯ, ПОЛІКАРПА	МІЖ. ДЕНЬ ЖІН.
9	24 П	Найд. Гол. Івана Хр.	Катерини
10	25 В	Тараса	Макара
11	26 С	Порфирія	Костянтина
12	27 Ч	Прокопа	Григорія Вел.
13	28 П	Василя	Христини
14	1 С	Євдокії	Матильди
15	2 Н	СИРОПУСНА, ТЕОДОТА	КЛИМЕНТА
16	3 П	Зенона	Гіларія
17	4 В	Гарасима	Гертруди
18	5 С	Конона	Едварда
19	6 Ч	42 муч. в Аморії	Йосифа
20	7 П	Єфрема	Вінкентія
21	8 С	Теофілякта	Бенедикта
22	9 Н	І.В.П. 40 МУЧ. В СЕВАСТІ	КАТЕРИНИ
23	10 П	Кіндрата	Пелагії
24	11 В	Софрона	Гаврила
25	12 С	Теофана	Марії
26	13 Ч	Никифора	Емануїла
27	14 П	Венедикта	Івана
28	15 С	Агапія	Сикста
29	16 Н	2. В. П. САВІНА	ВЕЛИКДЕНЬ
30	17 П	Олексі	ПОНЕДІЛОК ВЕЛ.
31	18 В	Кирила	Бальбіни

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 5.III.1827 — Народився укр. поет-байкар Л. І. Глібов.
(помер у 1893 р.).
- 3.III.1861 — Знесено кріпацтво на Україні.
- 8.III. — Міжнародний жіночий день.
- 9.III. — 145 РОКІВ з дня народження (1814) великого укр. поета і художника Тараса Григоровича Шевченка.
- 10.III.1861 — Помер Т. Г. Шевченко.
- 12.III.1917 — Повалення царського самодержавства. Лютнева буржуазно-демократична революція в Росії.
- 14.III.1822 — Перша вистава українською мовою в Київському театрі.
- 18.III. — День Паризької Комуні.
- 17.III.1896 — Помер Петро Ніщинський, видатний укр. музик і вчений.
- 21.III.1942 — Померла Ольга Кобилянська, відома укр. письменниця (народилася у 1863 р.).
- 22.III.1842 — Народився великий український композитор Микола Віталієвич Лисенко (помер у 1912 р.).
- 2.III.1882 — Народився А. Ю. Тесленко, визначний український письменник, революційний демократ (помер у 1911 р.).
- 19.III.1862 — Народився М. К. Пимоненко — український художник.

ЗАГАДКИ:

Крила є, а не літає, ніг нема, а не доженеш. (Вітрик).

НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я

Чесне діло роби сміло.

Хочеш їсти калачі — не сиди на печі.

На дерево дивись, як родить, а на чоловіка, як робить.

Що ранком не зробиш, то ввечері не догониш.

Стиль Н.ст.	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
1 19	С	Хрисанфа і Дарії	Гугона
2 20	Ч	Івана, Сергія	Франциски
3 21	П	Якова	Ришарда
4 22	С	Василя	Ізидора
5 23	Н	3 В. П. НИКОНА	ІРИНИ
6 24	П	Захарія, Якова	Келестина
7 25	В	БЛАГОВІЩЕННЯ ПР. Д. М	Руфіна
8 26	С	Соб. Арх. Гаврила	Діонісія
9 27	Ч	Мотрони	Марії
10 28	П	Іларіона	Михайла
11 29	С	Марка, Кирила	Пилипа
12 30	Н	4 В. П. ІВАНА	ЮЛІЯ
13 31	П	Іпата	Герменейльди
14 1	В	Марії Єв.	Юстина
15 2	С	Тита	Анастасії
16 3	Ч	Микити	Урбана
17 4	П	Йосипа, Георгія	Роберта
18 5	С	Теодула	Богумілі
19 6	Н	5. В. П. Євтихія	ЛЕОНА
20 7	П	Григорія	Федора
21 8	В	Радіона	Анзельма
22 9	С	Євтихія	Луки
23 10	Ч	Терентія	Войцеха
24 11	П	Антини	Григорія
25 12	С	Василя	Марка
26 13	Н	КВІТНА, АРТЕМОНА	МАРІЇ
27 14	П	Мартина, Антона	Теофіла
28 15	В	Аристарха	Павла
29 16	С	Агафії	Петра
30 17	Ч	Вел. Четв., Семена	Катерини

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 2.IV.1111 — Князь Володимир Мономах переміг половців над річкою Сольницею за Доном.
- 2.IV.1918 — Помер український письменник Іван Нечуй-Левицький.
- 3.IV. — 110 ЛІТ з дня смерті (1849) великого польського поета Юлія Словацького.
- 12.IV.1596 — Перемога Наливайка і Лободи на врочищі «Білий Камінь».
- 19.IV.1885 — Помер український письменник і історик Микола Костомаров (народився у 1817 р.).
- 20.IV.1622 — Помер гетьман Петро Конашевич Сагайдачний.
- 22.IV.1913 — Помер видатний український письменник М. М. Коцюбинський.
- 27.IV. — 55 ЛІТ з дня смерті (1904) видатного українського поета і драматурга Михайла Старицького.
- 8.IV.1702 — Початок повстання селян на Україні під проводом Палія, Іскри і Самуся проти польських панів.
- 22.IV. — День пам'яті В. І. Леніна.
- 23.IV.1911 — Народився О. Я. Гаврилюк — український радянський письменник (згинув у 1941 р.).

ЗАЩО?

— За що вигнав Бог Адама і Єву з раю? — питає в школі вчитель учня.

— За те, — каже учень, — що з'їла зелений овоч з дерева, а зеленого овоча не можна їсти, бо живіт болітиме.

Стиль		Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
Н.	ст			
1	18	П	Вел. П'ятн. Івана Преп.	СВЯТО ПРАЦІ Житмонта
2	19	С	Вел. Свб. Івана Старопеч.	
3	20	Н	ВЕЛИКДЕНЬ	ОЛЕКСАНДРА Флоріяна Ірини Івана Бенедикта Станіслава Григорія
4	21	П	СВІТЛИЙ ПОНЕДІЛОК	
5	22	В	СВІТЛИЙ ВІВТОРОК	
6	23	С	Юрія Поб.	
7	24	Ч	Сави	
8	25	П	Марка	
9	26	С	Василя	
10	27	Н	1. ТОМИНА, СЕМЕНА	ІЗИДОРА Франциски Панкратія Серватія Боніфатія Софії Андрія
11	28	П	Максима, Ясона	
12	29	В	9 мучен.	
13	30	С	Якова	
14	1	Ч	Сремії	
15	2	П	Бориса і Гліба	
16	3	С	Феодосія Печер.	
17	4	Н	2. МИРОНОСН., ЦЕЛАГІІ	ЗЕЛЕНІ СВЯТА Фелікса Петра Бернардина Тимофія Олени Михайла
18	5	П	Ірини	
19	6	В	Йова	
20	7	С	Явл. Ч. Хр.	
21	8	П	Івана Богосл.	
22	9	П	Пер. м. св. Миколая	
23	10	С	Семена Зил.	
24	11	Н	3. РОЗСЛАВЛ. МОКІЯ	ЙОАННИ Григорія Пилипа Івана БОЖЕ ТІЛО Марії Магд. Фелікса
25	12	П	Глікерії	
26	13	В	Ізидора	
27	14	С	Пахома Вел.	
28	15	Ч	Федора	
29	16	П	Андроника	
30	17	С	Феодота	
31	18	Н	4. САМАРЯНКИ	ПЕТРОНЕЛІ

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 1.V. — Свято праці.
- 2.V. — 440 РОКІВ з дня смерті (1513) світової слави художника і вченого Леонарда да Вінчі (народився у 1425 р.).
- 6.V.1910 — Помер відомий український поет і письменник Борис Грінченко.
- 9.V.1945 — Закінчення другої світової війни.
- 12.V.1907 — Засновано Українське Наукове Товариство в Києві.
- 15.V.1848 — Скасування панщини в Галичині.
- 22.V.1861 — Перевезено тіло Т. Г. Шевченка з Петрограду і поховано на Чернечій горі в Каневі.
- 28.V.1916 — Помер великий український поет, письменник, учений та громадський діяч І. Я. Франко (народився у 1856 р.).
- 30.V.1876 — Вийшов ганебний царський указ, яким заборонено українське письменство в межах царської Росії.
- 2.V.1648 — Початок визвольної боротьби українського народу під керівництвом Богдана Хмельницького проти поневолення України польською шляхтою.
- 8.V.1840 — Народився М. П. Кропивницький — видатний драматург, корифей українського театру (помер у 1910 р.).
- 12.V.1882 — Народився К. Г. Стеценко, відомий український композитор.
- 13.V.1849 — Народився Панас Мирний (П. Я. Рудченко) — видатний український письменник (помер у 1920 р.).
- 14.V.1871 — Народився В. С. Стефаник — видатний український письменник (помер у 1936 р.).

ЗАГАДКИ:

Під яким деревом лягає спати заць у лісі під час дощу?
(Мокрий).

Висить на стіні, але водночас падає. (Барометр).

Стиль	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
Н. ст.			
1 19	П	Патрикія	Міжн. День Дит.
2 20	В	Фалалія	Марії
3 21	С	Костянтина, Олени	Кльотильди
4 22	Ч	Василиска	Франциска
5 23	П	Єфросинії	Боніфатія
6 24	С	3 зн. гол. Івана Хр.	Норберта
7 25	Н	5. СЛІПОРОДЖ.	РОБЕРТА
8 26	П	Карпа	Медарта
9 27	В	Терапонта	Феліціана
10 28	С	Микити	Маргарити
11 29	Ч	ВОЗНЕСЕННЯ ГОСП.	Варнави
12 30	П	Ісака	Онуфрія
13 31	С	Єрмія	Антоня
14 1	Н	6. СВ. ОТЦІВ, ЮСТИНА	ВАСИЛЯ
15 2	П	Никифора	Модеста
16 3	В	Лукіліана	Юстини
17 4	С	Митрофана	Адольфа
18 5	Ч	Дорофія	Єлизавети
19 6	П	Віссаріона	Гервасія і Протазія
20 7	С	Теодота, Марії	Сильверія
21 8	Н	7. ЗІСЛ. СВ. ДУХА (3. Св.)	АЛЬОЙЗІЯ, АЛІЦІ
22 9	П	ПРЕСВ. ТРОЙЦІ	Павлини
23 10	В	Тимофія	Зенона
24 11	С	Варфоломія	Данути
25 12	Ч	Онуфрія	Проспера
26 13	П	Килини	Івана і Павла
27 14	С	Єлисея	Владислава
28 15	Н	1. ВСІХ СВЯТИХ	ІРЕНЕЯ
29 16	П	Тихона	Петра і Павла
30 17	В	Мануїла	Емілії

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 6.VI — 160 РОКІВ з дня народження (1799) великого російсько-го поета О. С. Пушкіна.
- 6.VI.1224 — Нещаслива битва руських князів з татарами над річ-кою Калкою.
- 7.VI.1843 — Помер відомий український поет Маркіян Шашкевич.
- 14.VI. — 390 ЛІТ тому (1569) відбулася Люблінська Унія Польщі з Литвою; всі українські землі під Литвою увійшли в склад Польської держави.
- 15.VI.1895 — Помер відомий український письменник і історик М. Драгоманов.
- 15.VI.1863 — Помер великий приятель Т. Г. Шевченка, поляк Зигмунт Сераковскі.
- 15.VI.1956 — Вийшов у Варшаві 1-й номер «Нашого слова».
- 16.—18.VI.1956 — Відбувся у Варшаві 1-й З'їзд УСКТ.
- 28.VI.1942 — Помер великий білоруський поет Яцка Купала (І. Луцевич).
- 22.VI.1941 — Нанад фашистської Німеччини на Радянський Союз.
- 29.VI.1945 — Возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною.

НАРОДНІ УСМІШКИ:

Стояв солдат у баби на квартирі; дали йому рушницю, бо вже ж так водиться, солдат не буває без рушниці. Чистив він ту рушницю і загубив маленького гвинтика. Курка греблась там у смітті і з'їла того гвинтика, а солдат як побачив, то ухватив ножа і зараз же розрізав курку і вийняв того гвинтика. А хазяйка і питає його:

— Що це ти, солдатику, зробив? Нащо ти курку зарізав?

— Е, — каже, — казюнна річ дорожча від твоєї курки.

Стиль	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
Н. ст.			
1 18	С	Леонтія	Мар'яна
2 19	Ч	Юди, Тадея	Марії
3 20	П	Мефодія	Анатолія
4 21	С	Юліана	Єлизавети
5 22	Н	2. ЄВСЕВІЯ	АНТОНА
6 23	П	Агріппіни	Луції
7 24	В	РІЗД. ІВАНА ХР.	Кирила і Мефодія
8 25	С	Февронії	Єлизавети
9 26	Ч	Давида	Вероніки
10 27	П	Самсона	Амелії
11 28	С	Кира й Івана	Ольги
12 29	Н	3. ПЕТРА І ПАВЛА	ІВАНА
13 30	П	Соб. 12 апост.	Маргарити
14 1	В	Косми і Дем'яна	Бонавентури
15 2	С	Пол. Ризи Пр. Б.	Генриха
16 3	Ч	Якінта	Марії
17 4	П	Андрія Крит.	Олекси
18 5	С	Кирила і Мефодія	Семена
19 6	Н	4. АТАНАСІЯ	ВІНКЕНТІЯ
20 7	П	Томи і Акакія	Чеслава
21 8	В	Прокіпа	Пракседи
22 9	С	Панкрата	СВ. ВІДР. ПОЛЬЩІ
23 10	Ч	Антоня Печ.	Аполінарія
24 11	П	Кн. Ольги, Юхимії	Христини
25 12	С	Прокла і Іларії	Якова
26 13	Н	5. СОБ. АРХ. ГАВРИІЛА	АННІ
27 14	П	Акили	Наталії
28 15	В	Кн. Володимира Вел.	Віктора
29 16	С	Афиногена	Марти
30 17	Ч	Марини	Юліти
31 18	П	Якінта, Омеляна	Ігната

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 4.VII. — 25 РОКІВ з дня смерті Марії Кюрі-Склодовської, світової слави польської вченої (народилася у 1867 р.).
- 5.VII.1918 — Створення Комуністичної партії України на з'їзді більшовицьких організацій України в Москві.
- 13.VII. — 85 РОКІВ з дня народження (1874) українського письменника Марка Черемшини.
- 14.VII. — 170 РОКІВ з дня знищення (1789) паризької фортеці Бастилії — національне свято французького народу.
- 22.VII.1860 — Народилася славетна українська артистка Марія Заньковецька (померла у 1934 р.).
- 22.VII.1944 — Проголошення Маніфесту ІНКВН.
- 27.VII.972 — Договір князя Святослава з греками.
- 27.VII. — 310 РОКІВ з дня перемоги (1649) Богдана Хмельницького під Збаражем.
- 27.VII. — 140 РОКІВ з дня народження (1819) видатного українського письменника Пантелеймона Куліша.
- 27.VII. — 125 РОКІВ з дня заснування Київського університету.
- 27.VII.1902 — Народився Я. О. Галац, видатний український письменник, публіцист (по-злочинницьки вбитий у 1949 р.).
- 15.VII.1410 — Розгромлення польським, литовським і руським військами Тевтонського ордену під Грюнвальдом.

ЩЕДРА МАЧУХА

Обділила мачуха двох своїх пасинків — кожного цілим пиріжком, а синові ні одного не дала.

І каже пасинкам:

— А ви дайте моєму синові хоч по половинці.

І вийшло: пасинкам по половинці, а синові — ціленький.

Стиль	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
Н. ст.			
1 19	С	Мокрини	Петра
2 20	Н	6. ІЛІІ	МАРІЇ
3 21	П	Семена	Степана
4 22	В	Марії Магд.	Домініка
5 23	С	Трохима	Марії
6 24	Ч	Бориса і Гліба	Якова
7 25	П	Успення св. Анни	Каєтана
8 26	С	Єрмолая	Омеляна
9 27	Н	7. ПАНТЕЛЕЙМОНА	РОМАНА
10 28	П	Прохора	Лаврентія
11 29	В	Каленика	Зузанни
12 30	С	Андроника	Клари
13 31	Ч	Євдокима	Гіполита
14 1	П	Братів Макав.	Євсевія
15 2	С	Перв. Степана	УСПЕННЯ ПР. Б.
16 3	Н	8. ІСАКА	ЮХИМА
17 4	П	7 молод. в Ефезі	Юлії
18 5	В	Євсигнія	Олени
19 6	С	ПРЕОБРАЖ. ГОСП. (Спаса)	Юлія
20 7	Ч	Дометія	Бернарда
21 8	П	Омеляна	Йоанни
22 9	С	Матвія	Кесарія
23 10	Н	9. ЛАВРЕНТІЯ	ПИЛИПА
24 11	П	Євпла, Клавдії	Бартоломея
25 12	В	Фотія, Анікини	Людвика
26 13	С	Максима	Констанції
27 14	Ч	Міхея	Йосипа
28 15	П	УСПЕННЯ ПР. Б. (1. Преч.)	Августина
29 16	С	Пер. Обр. Г. І. Х.	Івана
30 17	Н	10. МИРОНА	РОЖІ
31 18	П	Флора і Лавра	Раймунда

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 1.VIII.1913 — В Сурамі (Кавказ) померла Леся Українка — велика українська поетеса (народилася у 1871 р.).
- 8.VIII. — 125 РОКІВ з дня народження (1834) великого буковинського поета Юрія Федьковича.
- 10.VIII.1907 — Померла видатна українська письменниця Марія Маркович (Марко Вовчок).
- 14.VIII.1775 — Зруйнування Запорозької Січі.
- 16.VIII. — 310 РОКІВ з дня перемоги (1649) Богдана Хмельницького під Зборовом.
- 17.VIII.1772 — Приєднання Галичини до Австрії — Перший поділ Польщі.
- 20.VIII.1843 — Помер Григорій Квітка-Основ'яненко, відомий український письменник (народився у 1778 р.).
- 27.VIII.1856 — Народився Іван Франко, великий український революціонер-демократ, письменник, вчений і суспільний діяч (помер у 1916 р.).
- 6.VIII.1657 — Помер Богдан Хмельницький, великий син українського народу, видатний державний діяч і полководець.
- 23.VIII.1867 — Народився О. С. Маковей, український письменник-сатирик (помер у 1925 р.).
- 24.VIII.1745 — Згинув Олекса Довбуш — борець проти соціального і національного гноблення селянських мас Західної України (народився у 1719 р.).

ЗАГАДКИ:

Що знаходиться між горою і долиною? (Буква і).

Стиль Н.ст.	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
1 19	В	Андрія	Броніслава
2 20	С	Самійла	Степана
3 21	Ч	Тадія	Євфемії
4 22	П	Іринія	Розалії
5 23	С	Агафоніка	Лаврентія
6 24	Н	11. ЄВТИХІЯ	ЗАХАРА
7 25	П	Тита, Варфоломія	Регіні
8 26	В	Адріана, Наталії	Марії
9 27	С	Сави, Пимона	Петра
10 28	Ч	Августина	Миколи
11 29	П	УСІЧ. ГОЛ. ІВАНА ХР.	Прота
12 30	С	Олександра	Марії
13 31	Н	12. ПОЛ. П. ПР. Д. М.	ПИЛИПА
14 1	П	Семена	Бернарда
15 2	В	Маманта	Нікодема
16 3	С	Антипа	Корнилі
17 4	Ч	Вавила	Франциска
18 5	П	Захарія і Єлизавети	Йосипа
19 6	С	Чудо Арх. Михайла	Януарія
20 7	Н	13. СОЗОНА	ЄВСТАХІЯ
21 8	П	РІЗДВО ПР. БОГОР.	Матея
22 9	В	Якими і Анни	Маврикія
23 10	С	Мінодори	Теклі
24 11	Ч	Федори	Герарда
25 12	П	Автонома	Ладислава
26 13	С	Корнила	Купріяна
27 14	Н	14. ВОЗДВ. ЧЕС. ХРЕСТА	КОСМИ, ДЕМ'ЯНА
28 15	П	Микити	В'ячеслава
29 16	В	Юхимії	Михайла
30 17	С	Софії, Віри, Надії, Любові	Софії

історичний календар

- 1.IX. — 20 РОКІВ тому фашистська Німеччина напала на Польщу (1939 р.). Почалася II-га світова війна.
- 9.IX. — 190 РОКІВ з дня народження Івана П. Котляревського, видатного українського письменника (помер у 1838 р.).
- 12.IX.957 — Княгиня Ольга гостила в Царгороді.
- 15.IX.1907 — Помер видатний український драматург, режисер і актор І. Тобілевич (Карпенко-Карий) (народився у 1845 р.).
- 17.IX. — 95 РОКІВ з дня народження Михайла Коцюбинського, видатного українського письменника (помер у 1913 р.).
- 23.IX.1648 — Перемога Богдана Хмельницького під Пилявцями.
- 26.IX. — 110 РОКІВ з дня народження (1849) великого російського вченого Івана Павлова.

ЗАГАДКИ:

Є голова, та нема волосся, є очі, та нема брів, є крила, а не літає, в холоді не мерзне і спеки не боїться. (Риба).

Рідке, а не вода, біле, а не сніг. (Молоко).

Що може в один і той же час стояти і ходити, або ходити й літати, або літати й брехати? (Годинник).

Стиль	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
Н. ст.			
1 18	Ч	Євменія	Івана
2 19	П	Трохима	Теофілія
3 20	С	Євстахія	Тереси
4 21	Н	15. КИДРАТА	ФРАНЦИСКА
5 22	П	Фоки, Йони	Плакида
6 23	В	Зачаття Івана Хр.	Артура
7 24	С	Теклі	Марії
8 25	Ч	Євфросинії	Бригіди
9 26	П	Івана Богосл.	Діонісія
10 27	С	Калістрата	Франциска
11 28	Н	16. ХАРИТОНА	ОМЕЛЯНА
12 29	П	Киріона	Д. Війська Польск.
13 30	В	Григорія	Едварда
14 1	С	Покров. Пр. Б.	Калікса
15 2	Ч	Купріяна	Ядвіги
16 3	П	Дениса	Герарда
17 4	С	Єрофія	Маргарити
18 5	Н	17. ХАРИТИНИ	ЛУКИ
19 6	П	Хоми ар.	Петра
20 7	В	Сергія	Ірини
21 8	С	Пелагії	Уршулі
22 9	Ч	Якова	Пилипа
23 10	П	Євламція	Федора
24 11	С	Пилипа	Рафаїла
25 12	Н	18. ПРОВА	ХРИЗАНТА
26 13	П	Карпа	Свариста
27 14	В	Параскеви	Сабіни
28 15	С	Юхима	Тадєя
29 16	Ч	Логвина	Наркиза
30 17	П	Осії	Альфонса
31 18	С	Луки ап.	Антоня

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 1.X. — 10 РОКІВ тому повстала (1949) Китайська Народна Республіка.
- 4.X.1957 — В СРСР випущено першого штучного супутника Землі.
- 10.X.1648 — Облога Львова військами Богдана Хмельницького (до 24.X.).
- 17.X. — 110 РОКІВ з дня смерті (1849) великого польського композитора Фредерика Шопена (народився у 1810 р.).
- 18.X.1841 — Народився Михайло Драгоманов, український письменник і громадський діяч (помер у 1895 р.).
- 20.X. — 145 РОКІВ з дня народження (1814) члена «Руської Трійці» — Якова Головацького.
- 27.X. — 20 РОКІВ тому (1939) народні збори Західної України одностайно проголосили встановлення радянської влади на території Західної України.
- 12.X. — День Польського Війська.

ЗАГАДКИ:

Кого з підлоги за хвіст не піднімеш? (Клубок).

У череві баня, в носі решето, на голові гудзик. Одна рука і та на спині. (Чайник).

Не кущ, а з листочками, не сорочка, а зшита, не людина, а розповідає. (Книжка).

Стиль	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
Н. ст.			
1 19	Н	19. ЙОІЛА	ВСІХ СВЯТИХ
2 20	П	Артема	День задушний
3 21	В	Іларіона Вел.	Губерта
4 22	С	Оверка	Кароля
5 23	Ч	Якова ап.	Єлизавети
6 24	П	Арефи	Леонарда
7 25	С	Маркіяна	Ернеста
8 26	Н	20. ДМИТРА ВМУЧ.	ВІКТОРА
9 27	П	Нестора	Федора
10 28	В	Параски вмч.	Міжн. День Молоді
11 29	С	Анастасії	Мартина
12 30	Ч	Зіновія	Вітольда
13 31	П	Стахія	Станіслава
14 1	С	Косми й Дем'яна	Йосафата
15 2	Н	21. АКІНДІНА	АЛЬБЕРТА
16 3	П	Айталя	Едмунда
17 4	В	Аникія	Сальомеї
18 5	С	Галактіона	Романа
19 6	Ч	Павла	Северина
20 7	П	Єрона Лазаря	Фелікса
21 8	С	СОБ. АРХ. МИХАЙЛА	Марії
22 9	Н	22. ОНИСИФОРА	МАРКА
23 10	П	Єраста, Ореста	Климентія
24 11	В	Мини, Віктора	Івана
25 12	С	Йосафата	Катерини
26 13	Ч	Івана Золотоуст.	Валеріана
27 14	П	Пилипа ап.	Валеріана
28 15	С	Гурія	Григорія
29 16	Н	23. МАТВІЯ АП.	САТУРНІНА
30 17	П	Григорія	Андрія

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 5.XI.1793 — Приєднання правобережної України до Росії. Другий поділ Польщі.
- 6.XI.1912 — Народився Маркіян Шашкевич, український письменник (помер у 1843 р.).
- 6.XI.1912 — Помер великий український композитор Микола Лисенко (народився у 1842 р.).
- 7.XI. — 42 РІЧНИЦЯ Великої Жовтневої соціалістичної революції (1917).
- 9.XI. — 165 РОКІВ з дня смерті (1794) видатного українського філософа і поета Григорія Сковороди (народився у 1722).
- 10.XI.1838 — Помер Іван Котляревський, видатний український письменник (народився у 1769 р.).
- 25.XI.1838 — Народився Іван Нечуй-Левицький, відомий український письменник (помер у 1918 р.).
- 25.XI.1957 — Помер видатний український кінорежисер і письменник Олександр Довженко.
- 26.XI.1855 — Помер Адам Міцкевич, великий польський поет-патріот (народився у 1798 р.).
- 1.XI.1892 — Помер Ян Матейко — великий польський художник (народився у 1838 р.).

ЗАГАДКИ:

Ні в огні не горить, ні в воді не тоне. (Лід).

Живе — летить, помре — побіжить. (Сніг).

З ногами, а без рук, з боками, а без ребер, із спиною, а без голови. (Крісло).

Білий, як сніг, в пошані у всіх. До рота попав, там і пропав. (Цукор).

Стиль	Дні	Греко-кат. і православні свята	Державні і римо-кат. свята
Н. ст.			
1 18	В	Платона, Романа	Наталії
2 19	С	Овдія	Павліни
3 20	Ч	Григорія	Франциска Кс.
4 21	П	ВВЕДЕН. в ХРАМ ПР. Б.	Варвари
5 22	С	Филимона	Христини
6 23	Н	24. АМФІЛОХІЯ	МИКОЛИ
7 24	П	Катерини	Амвросія
8 25	В	Климента	Марії
9 26	С	Алипія	Валерії
10 27	Ч	Якова	Юлії
11 28	П	Степана	Дамазія
12 29	С	Парамона	Олександра
13 30	Н	25. АНДРІЯ АП.	ЛУКІЇ
14 1	П	Наума	Альфреда
15 2	В	Абакума	Валеріана
16 3	С	Софонії	Євсевія
17 4	Ч	Варвари	Лазаря
18 5	П	Сави	Богуслава
19 6	С	О. МИКОЛИ ЧУД.	Урбана
20 7	Н	26. АМВРОСІЯ	ТЕОФІЛА
21 8	П	Патагія	Хоми
22 9	В	Н. ЗАЧ. ПР. БОГ., АННИ	Зенона
23 10	С	Мини, Ермогена	Вікторії
24 11	Ч	Данила Ст.	Навеч. Адама і Єви
25 12	П	Спиридона	РІЗДВО ХРИСТ.
26 13	С	Євстрата	СТЕПАНА
27 14	Н	27. ТИРСА, ЛЕВКІЯ	ІВАНА
28 15	П	Єлевтерія	Антона
29 16	В	Агея	Хоми
30 17	С	Данила	Євгена
31 18	Ч	Севастіяна	Сильвестра

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 5.XII.1863 — Народився Борис Грінченко, український письменник і лінгвіст (помер у 1910 р.).
- 5.XII.1878 — Народився Олександр Олесь, український поет (помер у 1944 році у Празі).
- 7.XII.1836 — Помер Василь Стефаник, видатний український письменник (народився у 1871 р.).
- 15.XII.1848 — Помер український байкар Євген Гребінка.
- 19.XII.1240 — Хан Батий зруйнував Київ.
- 21.XII. — 195 РОКІВ з дня скасування Гетьманщини (1764).
- 22.XII. — 125 РОКІВ з дня народження (1834) відомої української письменниці Марка Вовчка (померла у 1907 р.).
- 25.XII.1917 — Проголошення радянської влади на Україні.
- 12.XII.1902 — Помер П. А. Грабовський, видатний український поет, революційний демократ (народився у 1864 р.).
- 13.XII.1877 — Народився М. Д. Леонтович, видатний український композитор (згинув у 1921 р.).
- 14.XII.1840 — Народився М. П. Старицький, український драматург і поет (помер у 1904 р.).
- 4.XII. — День шахтаря.
- 15.XII.1948 — Заснування Польської Об'єднаної Робітничої партії.
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

ТАРАС ГРИГОРОВИЧ ШЕВЧЕНКО

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

ЗАПОВІТ

Як умру, то поховайте,
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі,
Було видно, було чути,
Як реве ревучий,
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отоді я
І лани і гори —
Все покину і полину
До самого бога
Молитися... А до того —
Я не знаю бога.
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій
Не забудьте пом'янути
Незлим, тихим словом.

25 Декабря 1845
в Переяславі

ІВАН ФРАНКО

АДАМ МІЦКЕВИЧ

ПОЛЬСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

В ЦИФРАХ:

Територія	312 км ²
Населення	28,5 млн чоловік
Столиця — Варшава	1.069 тис. чоловік

МІСТА ПОНАД 200 ТИС. ЧОЛОВІК:

1. Варшава	1.069 тис
2. Лодзь	685 „
3. Краків	462 „
4. Вроцлав	389 „
5. Познань	380 „
6. Гданськ	260 „
7. Щецин	241 „
8. Бидгощ	214 „
9. Катовиці	204 „

НАЙДОВШІ РІКИ:

Вісла	1.090 км
Одра	848 „
Буг	779 „
Варта	762 „
Сян	435 „

НАЙВИЩІ ГОРИ — Риси (2.499 м) в Татрах.

НАЙБІЛЬШІ ОЗЕРА:

Сьнярдви	— 10660 га
Мамри	— 10450 га

ПРОДУКЦІЯ НА ГОЛОВУ ВАЖЛИВИШИХ ПРОДУКТІВ:

вугілля	3,325 кг	мінер. добрива	12 кг
сталь	187 „	цемент	159 „
чавун	129 „	нафта	94 „
цукор	37 „	бавовн. тканини	4,4 м
взуття	1,6 пар		

УКРАЇНСЬКА РАДЯНСЬКА СОЦІАЛІСТИЧНА РЕСПУБЛІКА

В ЦИФРАХ:

Територія	601 тис. км ²
Населення	40,6 млн чоловік
Столиця — Київ	991 тис. чоловік

МІСТА ПОНАД 200 ТИСЯЧ ЧОЛОВІК:

1. Київ	991 тис.
2. Харків	877 „
3. Сталіно	625 „
4. Одеса	607 „
5. Дніпропетровськ	576 „
6. Львів	387 „
7. Запоріжжя	381 „
8. Кривий Ріг	322 „
9. Макіївка	311 „
10. Жданов	273 „
11. Луганськ	251 „
12. Горлівка	240 „
13. Миколаїв	206 „

НАЙДОВШІ РІКИ:

1. Дніпро	2.285 км
2. Дністер	1.411 „
3. Північний Дінець	1.056 „
4. Південний Буг	857 „

НАЙВИЩА ГОРА — Говерля (2.058 м)
в Карпатах

ПРОДУКЦІЯ НА ГОЛОВУ ВАЖЛИВИШИХ ПРОДУКТІВ:

сталь	420 кг	взуття	1,1 пар
чавун	409 „	цемент	114 кг
нафта	13 „	мінер. добрива	67 „
пукор	60 „	бавовн. тканини	1 м
вугілля	3.101 „		

ПРИГАДКИ ДЛЯ ГУРТКІВ ТА ПРАВЛІНЬ УСКТ

СІЧЕНЬ

На початку нового року скликати збори правління та обговорити на ньому справу скликання загальних зборів. На загальних зборах скласти звіт з цілорічної діяльності за минулий рік. Вибрати нове правління. Опрацювати план праці на цілий рік. Зібрати невплачені членські внески. Якщо досі не передплачено часописів, треба це зробити якнайскорше — зокрема треба передплатити «Наше слово». Широко розгорнути працю в бібліотеці: пропагувати книжку, закупити нові книжки, оправити старі. Влаштувати спільну «кутю» та традиційну «маланку». Опрацювати програму на Шевченківський вечір і відповідно вивчати пісні та декламації.

ЛЮТИЙ

Полагоджувати організаційні справи: упорядкувати членські справи, збирати членські внески, старатися притягнути якнайбільше членів до УСКТ. Дальше приготуватися до Шевченківського вечора. Якщо нема на місці хору, старатися, щоб приїхав якийсь хор з іншого повіту або міста. Приготовити залю. Поширювати українську книжку серед членів і не членів УСКТ. Там де є можливості організувати курси української мови, зокрема в містах серед студентів та учнів середніх шкіл. Організувати доповіді. З цією метою нав'язати співпрацю з ТВП (Товариство Ведзи Повшехней). Організовувати вечорниці із співами, танцями та товариськими забавами. Вечорами збирати жінок та вести з ними курси вишивання.

БЕРЕЗЕНЬ

Опрацювати нову декорацію домівки УСКТ. Приготувати її відповідно на Шевченківське свято. Влаштувати Шевченківський вечір. Приготувати доповідь та художню частину. Повідомити всіх членів УСКТ в своїй місцевості. Запросити гостей. Зокрема з місцевих властей та прихильників і симпатиків УСКТ, яких в кожній місцевості є не мало. Замовити і закупити нові книжки до бібліотеки. Зорганізувати збірку грошей на матеріальну поміч для студентів. Пам'ятайте, що всі пожертви треба записувати в список з печаткою воєвідського правління УСКТ.

КВІТЕНЬ

Зробити квартальний перегляд праці. Збирати членські внески і пересилати на conto Головного правління відповідними переказами. Зацікавити молодь і старших спортом та туристикою. Закупити м'яч. Організувати змагання волейбола (відбиванки) та футболу. Організувати спільні прогулянки до цікавих місцевостей. На прогулянках не забувати про українську пісню. Забирати також, залежно від характеру екскурсії, цікаву українську книжку. Влаштувати традиційні веснянки та гогілки. Закінчувати курси української мови.

ТРАВЕНЬ

Відзначити у себе в домівці Свято праці (1 Травня). Взяти активну участь в Днях освіти, преси і книжки. Пропагувати українську книжку всюди де живуть українці. Організувати народні фестини. Дохід з фестинів призначити на культурно-освітні цілі УСКТ. При нагоді зорганізувати продаж українських книжок. З міста висилати студентів та інтелігенцію до сільських гуртків, зокрема лікарів і агрономів з доповідями та конкретною поміччю. Приготовляти кандидатів до українських шкіл: початкових, середніх та вищих. Розвинути широку рекрутаційну акцію на селах. Влаштувати в домівці УСКТ Свято матері та вечір 103 роковин з дня смерті Івана Франка.

ЧЕРВЕНЬ

Відзначити Свято дітей (1 червня), передплатити часописи на друге півріччя. Крім «Нашого слова» вибрати цікаві польські часописи — їх список і ціну передплати подасть кожний листоноша. Закінчується навчальний рік. З приїздом студентів і учнів середніх шкіл на село, втягнути їх до суспільної праці. Міські гуртки повинні перед тим по-вчити студентів як розвивати працю в гуртках УСКТ. Помагати кандидатам до середніх і вищих шкіл в приготуванні до іспитів. Записувати дітей до українських шкіл. Обговорювати працю на зборах правління. В третю річницю заснування УСКТ на загальних зборах членів обговорити досягнення і далішні завдання цієї організації.

ЛИПЕНЬ

Під час вакацій і літніх праць на селі, суспільно-культурної праці не треба припинювати. Вповні вирокостати неділі. Організувати т. зв. культурні неділі в формі екскурсій, мандрівок з книжками у ліс, на леваду. Там на сонці або в тіні всі відпочивають, а один читає цікаві вірші, оповідання тощо. Зокрема надаються тут гумористичні твори напр. Маковея, Вишні, Васильченка. Можна почати від «Мужицької арифметики». Книжки замовте заздалегіть в бібліотеці УСКТ. Варто відновити прегарні традиції нашого народу зв'язані із святом Івана Купала. Під ніч Купала зорганізувати забави із співами, танцями, вороженням, скаканням через вогонь, пусканням вінків на воду. В липні (22) припадає також річниця Відродження Польщі. Постарайтеся, щоб гурток художньої самодіяльності УСКТ також брав участь в цьому святі.

СЕРПЕНЬ

Дальше організувати культурні неділі. Учні і студенти, які перебувають на селах повинні упорядкувати місцеві бібліотеки. Інформувати селян про шкільництво — середнє і вище в Польщі, організувати доповіді або звичайні пого-

вірки з групами селян, читати їм українські книжки. Важливим завданням студентів — це збирання українських народних пісень, записування звичаїв, збирання цікавих примірників матеріальної культури і всього, що складається на український фольклор. Зібраний матеріал опрацювати і переслати до редакції «Нашої культури». Гуртки УСКТ повинні брати активну участь в Святі жнив.

ВЕРЕСЕНЬ

Опрацювати план праці на осінь і зиму. Влаштувати вечорниці. На початку навчального року влаштувати, там де є середні школи, вечорницю для учнів середніх шкіл. Обговорити працю з ними на цілий рік. Гуртки УСКТ, які не мають власних бібліотек повинні замовити в бібліотеці воевідського правління мандрівну бібліотеку. Для гуртка художньої самодіяльності опрацювати нову програму, з якою повинен виїхати до інших місцевостей.

(Використати час коли не треба ще топоти в печак).

ЖОВТЕНЬ

Подумати про забезпечення читалень і домівок УСКТ на зиму. Зробити потрібний ремонт, закупити опал. Упорядкувати внутрішній вигляд домівки. Збирати членські внески і пожертви на культурно-освітні цілі та фонд матеріальної допомоги. Оживити гурток художньої самодіяльності. Користати з помочі професіональних театрів. Здобувати щораз більше нових читачів. Опрацювати цикл доповідей з української історії, літератури та географії. Доки студенти не мають багато праці використати їх в праці по селах. Організувати урочистий вечір, присвячений річниці Великої Жовтневої революції.

ЛИСТОПАД

Організувати спільну передплату часописів польських і радянських на цілий наступний рік. Цінники можна одержати в ППР «Рух» або у листоношів. Крім загальних тижневиків і місячників, треба замовити часописи з ділянки рільництва та популярно-наукові. В домівці завести

власну стінку газету і змінювати її раз в місяці. Поміщувати в ній передовсім рисунки і фотографії з життя гуртка. Зацікавитися навчанням української мови в школах. Розмовляти з батьками-українцями, яких діти не вчать рідної мови. Відкрити курс української мови. Відзначити річницю Жовтневої революції.

ГРУДЕНЬ

Приготувати звіт з діяльності за цілий рік. Якщо нема — завести хроніку гуртка і систематично записувати в ній події з життя гуртка і громади чи міста. Для дітей влаштувати вечір Миколая з подарунками. В грудні (13) припадає Андрія. В цьому дні дівчата і хлопці ворожать. Влаштувати в цей вечір в домівці традиційні Андрійки. В гуртку вибрати одного з членів кореспондентом, який повідомлятиме редакцію «Нашого слова» про працю і важливі події з життя гуртка. В більших осередках організовувати клуби або гуртки кореспондентів «Нашого слова». Організувати шаховий турнір про приз правління. Переможцеві признати нагороду. Відзначити річницю проголошення радянської влади на Україні.

Виступ Варшавського хорового гуртка під керівництвом Й. Курочко.

Сільськогосподарський календар

СІЧЕНЬ

Зимову пору треба використати на читання книжок і часописів з ділянки сільського господарства. Точно передумати і записати план господарювання на цілий рік. Поповнити запас дров і вугілля. Розвозити гній по полі. Закупити вже в гмінному кооперативі (ГС) мінеральні добрива. Молотити збіжжя, а в мороз конюшину. Приготовляти парники. Удержувати тепло стайню і часто її провітрювати. Не давати худобі холодної води і замерзлого корму.

ЛЮТИЙ

Провірити запаси корму і відповідно до цього кормити худобу. Дбати, щоб в стайні було тепло. Закладати парники. Якщо земля розмерзне сіяти шпинат та кінчати осінню орку. В вільний час рубати дрова. Чистити кору дерев, обрізувати і білити дерева в саду. Ремонтувати знаряддя і сільськогосподарські машини. Краще годувати домашню птицю, яка починає вже нестися. На луках розсіяти міндобрива (каїніт, томасина). Приготовляти насіння.

БЕРЕЗЕНЬ

Готуватись до сівби. Сіяти сівалкою — це дає кращі результати. Добре боронувати весняну орку. Сіяти овес, ячмінь, люцерну, вику. Копати землю під городину і садити ранню картоплю, петрушку, моркву, горох. В садах оприскувати дерева. Переглядати картоплю і буряки, якщо гниють — перебрати. Добре відживляти худобу — до корму додавати солі. Не відкладати насаджування квочок. Вчасні курчата краще розвиваються і вже восени несуться. Курчата можете замовити з інкубатора, який напевно знаходиться в найближчому містечку — це менший ризик, бо відразу маєте готові курчата. Робити загальний порядок біля хати, білити, мити.

КВІТЕНЬ

Кінчати сівбу в полі. Вивозити гній під картоплю і буряки, якщо не зроблено цього восени. Сіяти буряки. Борошувати озимину, коношину і луки. В городі сіяти буряки, садити цибулю, розсаджувати капусту, садити ранню картоплю. В садах садити молоді деревця і кущі порічок, агресту тощо. Щепити дерева. Поволі приготувляти худобу до зеленого корму. Удержувати худобу в чистоті. Направляти дороги, тини і т. п. В пасіці чистити дна вуликів, злучувати слабі сім'ї. Увага: купуйте кваліфіковане зерно в ГС.

ТРАВЕНЬ

Приорати гній. Садити картоплю. Сіяти просо, гречку і кукурудзу. Розсаджувати дальше капусту, помідори. Підсапувати городину, полоти. Худобу випускати на пасовисько. Березти від здуття. Стригти вівці. Доглядати бджоли. Поширити гнізда на червлення. Нищити маточники. Купити поросята, щоб мати на зиму м'ясо. Законтрактувати свині.

Виступ Зеленогірського гуртка художньої самодіяльності в Сквежині.

Перемиський гурток після поставлення п'єси
«Сватання на Гончарівці».

ЧЕРВЕНЬ

Багато роботи на городі — сапати, обгортати, проріджувати. Обгортати картоплю. Підв'язувати виноград і хміль. Мочити та тіпати коноплі. Косити траву і конюшину. Другий раз сіяти редьку. Домашню птицю кормити дрібносіченою зелениною. Худобі давати зелену траву. Приготовляти бджоли до головного пожитку підставляючи нові рамки з вощиною на магазинування меду. Збирати лікувальні трави і сушити.

ЛИПЕНЬ

Підготовляйтесь до жнив. Лаштувати вози, чистити сто-доли, направляти молотарки, машини, рівняти токи, робити перевесла. Розпочинати жнива, коли зерно вже дійшло. Звозити до стодоли. Стерню орати і боронувати. На ній сіяти корми для худоби (межиплоди). Підпирати гілля в саду, тичити квасоллю і горох. В посуху дати біля вуликів воду. Гуси і качки підскубувати, коли починають губити пір'я. Свині виганяти на стерню. Худобу часто купати і до-годовувати вдома, бо самої трави замало, щоб корова добре доїлася. На зиму робити варення, повидла, соки, компоти з ягід.

СЕРПЕНЬ

Кінчати жнива. Молотити на молотарках. Орати під озимину. Замовляти зерно до посіву. Виривати льон, зрізувати соняшники, вибирати ранню цибулю, мак, квасолу, горох. Квасити огірки на зиму. Сушити і маринувати гриби, сушити овочі. Підбирати мед з вуликів, звужувати гнізда, приготувати вулики до зимівлі і косити траву.

ВЕРЕСЕНЬ

Обчислити кількість вимолоченого збіжжя для себе на продаж державі та на ринку. Сіяти жито (до 15.X.), вику. Копати картоплю, збирати буряки, моркву та інші просяпні. Збирати овочі в саду, помідори в городі. Збирати насіння. Чистити льохи. Дальше приготувати різні вироби з овочів на зиму. Випасати конюшину на стернях і гірші луки. Бджоли приготувати до зимівлі. Поповнювати для них корм на зиму.

ЖОВТЕНЬ

Орати в полі. Сіяти ще жито й пшеницю. Садити на зиму часник, сіяти петрушку і моркву. Возити гній. Зрубати капусту. Ховати до льохи картоплі і буряки. В садах обкладати соломкою молоді дерева. Розсаджувати малини, порічки, агрест. Пересаджувати дерева. Прикопувати виноград, обриваючи листя. Вулики заносити у темник. Вичистити і вибілити курники. Копати ями під дерева, які посадимо навесні.

ЛИСТОПАД

Закінчувати осінні роботи. Коли ще нема морозу, орати під ярину (краще ніж на весну). Забезпечуватись перед зимою; подбати про паливо, очистити знаряддя і забезпечити перед ржавінням. Відвезти буряки до цукровні. При-

готовити льодовню. Забезпечити на зиму стайню, хлів і курники. Випасувати свиней. Відлучувати лоша́т від кобил. Перебирати овочі і картоплю. Купити собі цікаві книжки на зиму з ділянки сільського господарства. Передплатити часописи.

ГРУДЕНЬ

Вивозити гній і компост. Молотити решту збіжжя, віяти і чистити. Звозити дерево на паливо і будівлю. Добре годувати худобу. Забезпечити кіпці з городиною. Давати курям теплий корм, подбати також про пісок, де вони могли б порпатися. Догодовувати свиней і бичків. Зробити загальний порядок біля дому. Читати книжки. Прясти і вишивати.

Наші студенти серед молоді Київського університету.

ДЕЩО ПРО КАЛЕНДАР

В старовинних, а то і в наших часах, різні народи по-своєму рахували час. Перехід дня в ніч, зміни пір року, рух Місяця по небі, позірний рух Сонця — все це створювало необхідність знайти спосіб вимірювання часу, який погоджувався б з позірним рухом Сонця на небі. Учені дійшли, що обертання Місяця навколо Землі триває 24 дні 12 год. 44 хвилини і 3 секунди. Обертання Землі навколо Сонця — 365 днів 5 год. 48 хвил. 46 секунд. Це і є так зв. астрономічний рік.

АСТРОНОМІЧНИЙ 1959 РІК

Весна — починається 21 березня. Тоді Сонце входить в знак Барана. Маємо весняне зрівняння дня і ночі.

Літо — настає 22 червня в хвилині переходу Сонця в знак Рака. Маємо тоді найдовший день, а найкоротшу ніч.

Осінь — починається від вступу Сонця в знак Ваги, тобто від 24 вересня. Є це осіннє рівнодення.

Зима — починається 23 грудня, коли Сонце входить в знак Козорога. Тоді день найкоротший.

ЮЛІАНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

Назва походить від римського вождя Юлія Цезаря, який наказав за порадою вченого Созігенеса заокруглити урядовий рік з 355 днів на 365 днів і 6 год. У старих римлян рік мав 304 дні і ділився на 10 місяців. В 714 р. п.н.е. додано ще 2 місяці і рік мав вже 355 днів. Однак цей рік ще не був згідний з астрономічним, тому Цезар збільшив до 365 днів і 6 год. Ті 6 год. невігідно було дочислювати до кожного року, тому до щочетвертого року дочислювалось 1 день, яким був 29 лютий. Це тзв. високосний рік.

ГРИГОРІАНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

Назва походить від папи Григорія XIII, який за порадою вченого Люіджі Ліліо — Лілійського в 1582 р. ввів новий календар. Юліанський календар мав рік коротший від астрономічного року на 11 хвил. 14 секунд. Григоріан-

ський календар додав відразу опізнених 10 днів Юліанського календаря проти астрономічного і ще додав по 1 дні за кожних 400 років, разом 13 днів. Рік Григоріанського календаря не доповнює астрономічного року лише на 26 секунд. Різниця між Юліанським і Григоріанським календарем збільшується що 400 років на один день. Григоріанським календарем послуговуються майже всі народи світу.

Жидівський календар — рахується від початку світу. Рік 1959 є роком 5719-20.

Магометанський календар — рахується від втечі Магомета в 622-му році, тепер там 1337-8 рік.

1959 рік є роком 6672 юліанської ери, якою послуговуються загально в хронології і астрономії.

роком 7467-8 візантійської ери.

роком 2711-2 від заснування Риму.

СТОЛІТНІЙ КАЛЕНДАР ПРО ПОГОДУ

Столітній календар віщування погоди на цілих 100 років видав німецький лікар Христофор Гельвіг в 1701 р. За матеріал послужив йому вічний календар опата (монаха) з монастиря в Кульмбаху, який жив в XVII столітті. Монах цей на підставі докладних щорічних записок про погоду склав цей вічний календар. Столітній календар Гельвіга є без сумніву недокладний.

Перемиські діти — учасники художньої самодіяльності

Метеорологія і астрономія

ЧИ ДОВГО СВІТИТИМЕ СОНЦЕ?

Життя на Землі зобов'язане сонячному теплу і світлу. Під впливом сонячного проміння з різних речовин ґрунту і повітря утворюються стебла, листя і плоди рослин. Під впливом сонячної енергії рухаються хмари, вивітрюються гірські породи і утворюються найродючіші ґрунти. Енергія, яку одержує людина при спалюванні дров, вугілля, нафти, при використанні сили води, вітру — все це видозмінена енергія Сонця.

Сонце знаходиться від нас на віддалі 150 млн км, тому на Землю падає лише мізерна частина тієї енергії, яка виділяється Сонцем у навколишній простір.

Звідки ж береться вся ця енергія? Чи довго світитиме Сонце з такою силою, як тепер, ogrіватиме і освітлюватиме Землю?

Великі досягнення наших учених за останні 20 років, зокрема в галузі атомної фізики, дали можливість відповісти на ці питання.

Сонце — це величезна розжарена газова куля діаметром 1.400.000 км, що складається з речовин, які є і на Землі. Температура поверхневих шарів Сонця дорівнює близько 6.000° , в глибині Сонця температура рівномірно зростає і в центрі його досягає $20.000.000^{\circ}$. Тиск у внутрішніх частинах Сонця так само величезний — порядку більйонів атмосфер. При цьому тиску газ має щільність 75 г/см, тобто в 75 разів більшу, ніж вода. Однак і при такій великій щільності речовина Сонця має газоподібний стан, тобто не втрачає основних властивостей газу.

Такі фізичні умови у внутрішніх шарах Сонця сприяють реакціям перетворення атомів одних елементів в ін-

ші. При цих реакціях виділяється величезна кількість енергії.

Як же побудований атом і в чому полягає суть ядерних реакцій, що відбуваються в надрах Сонця?

Атом складається з трьох найдрібніших, так званих елементарних атомних частинок: електронів, протонів і нейтронів. Електрон — негативно заряджена найлегша частинка. Вага електрона в стільки разів менша від ваги горошинки, в скільки разів горошинка легша від Землі. Розміри електрона так само дуже малі: порівняно з піщинкою він такий же, як піщинка порівняно з Землею.

Протон — позитивно заряджена частинка; об'ємом протон менший від електрона, але важить він у 1840 разів більше, ніж електрон.

Нейтрон не має заряду, вагою і розміром він подібний до протона.

Протони й нейтрони утворюють компактне позитивно заряджене ядро атома, навколо якого по дуже складних шляхах рухаються електрони. Число електронів в оболонці атома дорівнює числу протонів в його ядрі, а тому атом в цілому нейтральний. Наприклад, атом найлегшого елемента — водню — складається з одного протона і одного електрона, атом вуглецю складається з шести протонів, шести нейтронів і шести електронів, атом урану — з 92 протонів, 146 нейтронів і 92 електронів.

Провести ядерну реакцію — це значить змінити склад атомного ядра. З цією метою фізики обстрілюють ядра одного елемента швидколітаючими протонами, нейтронами або цілими ядрами іншого елемента. Наприклад, в лабораторії здійснюється така ядерна реакція: ядро гелію налітає на ядро азоту і проривається всередину цього ядра. Утворюється так зване збуджене ядро, яке, викидаючи протон, перетворюється в ядро кисню.

В лабораторії «нападаючим» ядрам або частинкам у спеціальних апаратах надають великої швидкості, щоб вони могли проникати в ядра «обстрілюваних» елементів. У надрах Сонця атоми вже мають велику швидкість внаслідок теплових рухів при температурі 20 млн. градусів. Крім цього, проникнення одних ядер в інші полегшується тим, що електрони відірвані від ядер при частих зіткненнях різних атомів.

В центральних ділянках Сонця відбувається ядерна реакція перетворення ядер водню (протонів) в ядра гелію,

причому з чотирьох ядер водню утворюється одно ядро гелію і випромінюється особливе проміння з великою енергією. Це проміння, багато разів вбираючись і випромінюючись різними атомами, пробивається поступово в зовнішні шари Сонця, перетворюючись протягом цього шляху в світлове і теплове проміння Сонця.

Реакція утворення гелію з водню називається вуглецевим циклом, тому що окремі її ланки відбуваються з об'язковою участю вуглецю, кількість якого кінець кінцем не змінюється.

З поверхні Сонця випромінюється в навколишній простір стільки енергії, скільки виділяється її при ядерних реакціях всередині Сонця. Вчені визначили, яка кількість енергії випромінюється Сонцем за кожну секунду. Це дало можливість обчислити, скільки водню перетворюється щосекунди в гелій і на який час вистачить запасу водню на Сонці, тобто чи довго світитиме Сонце так, як тепер. Виявляється, що запаси водню на Сонці використовуються настільки економно, що Сонце буде рівномірно світити ще десятки мільярдів років. Людська культура за цей час настільки зросте, що людина не потребуватиме сонячної енергії.

Вроцлавський танцювальний гурток під час виступу в Варшаві.

ЯК УТВОРЮЄТЬСЯ ДОЩ І СНІГ

Хмари можуть складатися з маленьких крапельок води, з льодяних частинок або з їх суміші. Вода звичайно замерзає при 0° , у вигляді крапельок вона не замерзає іноді навіть при 20° холоду. Виявляється, що більш-менш значний дощ або сніг може утворитися тільки в хмарах, в яких є суміш крапельок і льодяних частинок.

Коли хмара складається з самих крапельок води або частинок льоду, то укрупнення цих частинок відбувається дуже повільно. Коли ж у хмарі є суміш крапельок і льодяних частинок, то крапельки починають швидко випаровуватися, а водяна пара з них осідає на льодяних частинках. Внаслідок цього льодяні частинки швидко ростуть, перетворюючись у сніжинки.

При падінні сніжинки удараються одна об одну і зливаються, утворюючи пластівці снігу. Крім того, при ударі сніжинок об переохолоджені крапельки ці крапельки примерзають до них. Це також приводить до укрупнення сніжинок. Літом сніжинки, спускаючись на таку висоту, де температура повітря вища від 0° , тануть і перетворюються в дощові краплини.

Українські діти Бань Мазурських після закінчення навчального року.

ЧИ Є ЖИТТЯ НА ІНШИХ ПЛАНЕТАХ ?

Для існування життя на інших планетах, так само як і на Землі, необхідні певні умови. Найголовніші з цих умов такі: наявність води, наявність повітряної оболонки, яка містить кисень, і відповідна температура (приблизно від 0° — 80°). Ці умови існують далеко не на всіх планетах.

Меркурій — найближча планета до Сонця. Вона рухається так, що завжди однією стороною обернена до Сонця. На цій стороні температура досягає 400° тепла, на протилежній — 270° холоду. Наявність такої температури і відсутність повітряної оболонки дає підставу говорити, що на Меркурію нема життя.

Венера — друга планета щодо віддаленості від Сонця. Вона оточена густою масивною атмосферою, існування якої вперше встановив в 1761 р. великий російський вчений М. В. Ломоносов. Вивчення верхніх шарів атмосфери Венери показало, що там нема кисню і є багато вуглекислоти. Але у верхніх шарах атмосфери Землі кисню теж дуже мало. Чи є кисень біля поверхні Венери, невідомо. Венера знаходиться до Сонця ближче, ніж Земля, на ній повинно бути тепліше, ніж на Землі. Наші вчені висловлюють припущення, що на Венері відбуваються ті самі процеси, які відбувалися на Землі перед зародженням життя.

Далі йде наша Земля. Найближчим до Землі небесним тілом є Місяць.

На Місяці нема атмосфери, значить нема й води. Температура Місяця на тій частині поверхні, яка обернена до Сонця, досягає 120° тепла, на протилежній — 170° холоду. Отже, Місяць позбавлений життя.

Марс — четверта планета щодо віддаленості від Сонця. Коли дивитися в сильний телескоп, Марс має вигляд невеликого диска червокуватого-оранжуватого кольору з білими плямами коло полюсів. Ці білі плями називаються полярними шапками Марса. Вони складаються, як показа-

ли дослідження наших радянських учених Г. А. Тіхова, В. В. Шаронова і Н. Н. Ситінської, із скупчення снігу або льоду і є єдиним джерелом води на Марсі. Води на Марсі мало, клімат сухий. На Марсі є атмосфера. Як показали дослідження радянського вченого Н. П. Барабашова, вона надзвичайно розріджена. Атмосферний тиск на Марсі — 37—50 мм ртутного стовпа (на Землі — 760 мм). В атмосфері Марса є кисень. Проте його там дуже мало: приблизно одна сота частина тієї кількості, яка є на Землі.

Температурні умови на Марсі суворі. Літом найвища температура — 20° тепла, зимою — 70-80° холоду. Цікавими є добові коливання температури. Якщо вдень температура дорівнює 20° тепла, то надвечір вона починає зменшуватися і навітанку досягає 30° холоду, потім знову збільшується. Але якщо взяти середню температуру Марса (8° холоду) і порівняти з температурою Землі, то виявляється, що на Землі є місця, де середня температура нижча, ніж на Марсі (наприклад, у Верхоянську — 11° холоду). Але в цих місцях ростуть рослини і живуть тваринні організми. Отже, температурні умови на Марсі допускають існування життя.

Якщо спостерігати за Марсом у телескоп, то можна побачити, що червонувата поверхня планети пересічена темними утвореннями, названими умовно «морями». Ці «моря» найкраще видно весною під час танення полярної шапки; восени вони зменшуються і бліднуть. Над вивченням цих темних утворень працює радянський учений Г. А. Тіхов. Він дійшов висновку, що ці «моря» є не що інше, як рослинність. У зв'язку з суворим сухим кліматом Марса рослинність повинна бути низькою, чахлою.

Юпітер, Сатурн, Уран, Нептун і Плутон містяться далеко від Сонця, на них повинна бути низька температура. Атмосфери цих планет складаються з метану і аміаку — отруйних газів. На всій цій групі планет нема життя.

Отже, серед планет сонячної системи життя існує на Марсі. Воно можливе і на Венері. Щодо безконечного Всесвіту з його безліччю планет, то життя на них повинно існувати в найрізноманітніших формах.

ПЕРЕДБАЧЕННЯ ПОГОДИ

За зміною погоди ведуться систематичні спостереження на спеціально організованих метеорологічних станціях, а у верхніх шарах атмосфери — на аерологічних станціях.

Результат своїх спостережень ці станції всіма засобами зв'язку (телефон, телеграф, радіо) негайно передають відповідним прогностичним підрозділам гідрометеорологічної служби і в Центральний Інститут Прогнозів (ЦІП) у Москву. Тут збираються результати спостережень метеорологічних станцій з усієї території СРСР і передаються в певні строки по радіо для загального користування. Дані метеорологічних спостережень прогностичні підрозділи гідрометеорологічної служби умовними позначеннями наносять на спеціальні, так звані синоптичні карти погоди (карти одночасних метеорологічних спостережень).

Карти, складені за даними спостережень над верхніми шарами атмосфери, називаються картами баричної топографії. За синоптичними картами і картами баричної топографії спеціалісти-синоптики встановлюють закономірності розвитку атмосферних процесів, дають прогноз на добу (три доби, місяць, а іноді і більше) наперед.

Дитячий танцювальний гурток Перемиського УСКТ.

ГОСПОДАРСЬКІ ПОРАДИ

ЯК ВБЕРЕГТИ КВАРТИРУ ВІД ВОГКОСТІ

Щоб вберегти квартиру від вогкості, треба систематично провітрювати її, ставити на ніч тарілки з негашеним вапном або деревним вугіллям, класти по кутках розжарені цеглини, частіше топити пічки, відкривати кватирки та не зачиняти дверець, коли топиться пічка. Протопивши, довго не закривати труби, влітку робити протяг. Вогкувати місця на стінах слід змазувати гасом або міцним розчином кухонної солі, скипидаром або смолистими речовинами. Щоб осушити вогке місце, обклеєне шпалерами, їх необхідно підняти, і тільки тоді, коли місце висохне, наклеїти знову.

ПРИБИРАННЯ ТЕПЛИХ РЕЧЕЙ НА ЛІТО

З перших теплих весняних днів слід переглянути зимовий одяг, теплі ковдри та інші речі; якщо треба — направи́ти їх, вичистити плями і винести просушити на повітря. Хутро на сонці псується і вигоряє, тому одяг краще провітрювати в сухий день у затінку. Після просушування речі добре вибивають, а хутро, крім того, обережно розчісують тупим дерев'яним гребінцем.

Лише після цього речі пересипають нафталіном, тютюном або іншими речовинами, щоб не завелась міль. Пересипаний одяг треба акуратно зашити в тканину і зберігати в добре закритих шафах або ящиках у прохолодному і сухому приміщенні.

Добрим запобіжним засобом від молі є молоді пагони полину, який висушують і розкладають між речами та в кутках шаф.

ЧИСТКА СКЛЯНОГО ПОСУДУ

Дуже брудний скляний посуд миють розчином лу́гу, потім кілька разів полощуть водою. Гас (нафту) відмивають вапняним молоком (насипають чверть пляшки гашеного вапна, заливають водою і добре збовтують), а далі миють посудину кілька разів теплою водою.

ПРАННЯ ШОВКОВИХ ВИРОБІВ

У воду для прання додають трохи нашатирного спирту (5—10 грамів на відро води) і кладуть настругане ядрове мило (25 грамів). Потім воду підігрівають, щоб мило розчинилось, охолоджують приблизно до 40 градусів і збивають піну.

Прати вироби з шовку треба тільки стискаючи руками, терти не слід. Випрану річ полощуть, трохи відтискають (не перекручуючи) і загортають в суху тканину. Пракують її не сильно нагрітим утюгом.

ЧИСТКА НІКЕЛЬОВАНИХ РЕЧЕЙ

Нікельовані речі два—три рази змочують сумішкою з 50 частин спирту (чи горілки) і 1 частини сірчаної кислоти. Після цього їх сполоскують водою, а потім воду змивають спиртом чи горілкою і витирають полотняною ганчіркою. Якщо нікельована річ заіржавіла, її вкривають яким-небудь жиром і так лишають на кілька днів, а потім старанно протирають нашатирним спиртом. Якщо іржа проникла глибоко, треба замість нашатирного спирту взяти розведену соляну кислоту. Її, однак, не можна лишати на металі більш як хвилину.

Знявши жир нашатирним спиртом чи соляною кислотою, річ обмивають водою, а потім полірують крейдою.

БОРОТЬБА З ШАПЕЛЕМ

Домашні меблі часто пошкоджуються дрібними жуками — шапелями. Це можна виявити по невеликих отворах на поверхні меблів. З отвору висипається жовтуватий пил — подрібнена деревина, яка пройшла через кишечник жуків.

Щоб запобігти появі шашлів, рекомендується навесні протирати меблі рідиною, яка складається з 100 частин скипидару, 5 — воску, 5 — парафіну і 3 частин гасу. Якщо жуки вже з'явилися, треба винищувати личинки, обприскуючи ушкоджені місця рідкими отруйними речовинами і потім старанно змазувати заглибини. Отруйні речовини продаються в магазинах. Їх можна приготувати й самим,

зробивши сумішку з 3 частин скипидару і 3 частин гасу або з 3 частин креозоту і 1 частини гасу, або 1 частини креозоту і 5 частин бензину.

ПРАННЯ ШЕРСТЯНИХ ТКАНИН

Перед пранням вироби з шерсті замочують у воді, пом'якшеній содою. Для цього на одно відро води беруть чайну ложку питної соди або суміш питної та пральної соди і 30 г господарського мила. Шерстяні речі залишають у нагрітій до 30 градусів воді від однієї до шести годин, залежно від забруднення. Як правило, їх перуть у мильній піні при температурі 35—45 градусів.

Після прання одяг ретельно промивають спочатку теплою, а потім холодною водою. Щоб зробити тканини м'якими, надати їм блиску і відновити колір, наприкінці промивання у воду додають оцтової кислоти — 3-5 столових ложок на відро води.

Шерстяні вироби можна прати також в гірчиці (на 1 відро води — 100-150 г гірчиці). Для цього її заливають гарячою водою, розмішують, а коли вона встоїться, зливають у корито з гарячою водою. Прати вироби треба двічі (кожного разу в новому розчині).

Учасники десятиденного курсу для культурно-освітнього активу Кошалінщини.

Танець «Верховина» у виконанні учнів Бань Мазурських.

ЯК ВИВОДИТИ ПЛЯМИ

Жирні плями (масло або сало) потерти чистим тампоном з тканини, змоченим у бензині або ефірі, накрити промокальним папером і по ньому прасувати гарячим утюгом.

Жирні плями виводять також сумішшю розчинників з паленою магнезією, крейдою, білою глиною. Порошок паленої магнезії або крейди змочують бензином до утворення густої маси, яку кладуть на пляму товстим шаром, розтирають пальцем і залишають, поки бензин цілком не випітриться. Потім обережно струшують масу. Якщо пляма не зникає, повторюють цю операцію двічі-тричі.

Плями від чорнила, коли вони свіжі, виводять теплим молоком, а застарілі та забруднені — змочують у молоці на кілька годин. Потім (в обох випадках) відтирають чистим полотняним тампоном, змоченим у молоці, поки пляма не зникне, і промивають теплою, а далі холодною водою. Молоко не повинно засихати.

На шерстяних та бавовняних тканинах плями від чорнила виводять також водним розчином лимонної кислоти (1 вагова частина лимонної кислоти на 10 вагових частин води).

Плями від фруктів, ягід і червоного вина, якщо вони ще свіжі, засипають кухонною сіллю і промивають водою з милом.

Плями від іржі змочують свіжовидавленим лимонним соком, зверху насипають кухонної солі і залишають на 20 годин, а потім промивають водою.

Гурток з Осецка на огляді художньої самодіяльності в Сквжині
17.V.1958 р.

ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ ДЕЯКИХ ТВАРИН

Слонів	—	200 років	Чорногузів	—	70 років
Китів	—	200 „	Левів	—	50 „
Черепак	—	200 „	Коней	—	40 „
Папуг	—	120 „	Корів	—	25 „
Орлів	—	100 „	Собак	—	20 „
Лебедів	—	100 „	Котів	—	20 „
Ослів	—	100 „	Солов'їв	—	20 „
Щук	—	100 „	Півнів	—	20 „

ЧИ ВІДОМО ВАМ?

...що на півдні України росте салат-латук — рослина-компас. Листки його сплюснені з боків і ребрами обов'язково обернені на південь і північ.

...що для того, щоб зібрати 1 кг меду, бджоли повинні облетіти понад 1 млн квітів і принести до вулика 120-150 тис. нош.

...що найменшим звірятком фауни України є землерийка. Вона важить всього 7-10 грамів.

...що найменший птах у світі — колибри. Його вага — 1,6-1,8 грама.

...що найбільшим птахом на землі є страус. Його вага в дорослому віці — 85-90 кілограмів.

...що одна з найшвидше ростучих на землі рослин — це бамбук. За добу він виростає на 50-60 сантиметрів.

...що серце людини за хвилину в середньому скорочується 70 разів, серце слона — 28, а миші — 400 разів.

З Е М Л Я В Ц И Ф Р А Х

ПОВЕРХНЯ ЗЕМЛІ	510.083.000 км²
в цьому: 149.000.000 км ² (29,4 ¹ /о) поверхня суші	
361.083.000 км ² (70,6 ¹ /о) поверхня вод	
Об'єм Землі	1.083.319.780.000 км³
Тягар Землі	6.10¹⁸ тонн
Обвід Землі на екваторі (рівник)	40.075.704 м
Обвід Землі вздовж меридіана (південника)	40.008.548 м
1/2 довжини земної осі	6.356.911 м
р (радіус) екватора	6.378.388 м
Середня віддаль Землі: від Сонця	149.000.000 км
від Місяця	384.400 км
Час оберту Землі навколо своєї осі:	23 год. 56 хв. 4 сек.
Час оберту Землі навколо Сонця:	365 днів 5 год. 48 хв. 46 сек.
Середня швидкість оберту Землі навколо Сонця	29,76 км/сек.

Учні Перемиського ліцею під час виступу на вечорі, присвяченому пам'яті Т. Шевченка.

ЧАСТИНИ СВІТУ:

поверх. в міл. км²

1. Європа	10,0
2. Азія	44,2
3. Африка	29,7
4. Північна Америка	24,1
5. Південна Америка	17,8
6. Австралія і Океанія	9,0
7. Антарктида	13,4

ОКЕАНИ:

поверх. в міл. км²

1. Тихий	179,7
2. Атлантичний	93,4
3. Індійський	74,9
4. Північний Льодовитий	13,1

НАЙБІЛЬШІ ОСТРОВИ СВІТУ:

поверх. в тис. км²

1. Гренландія	2.176
2. Нова Гвінея	785
3. Борнео	737
4. Мадагаскар	589
5. Землі Баффіна	512
6. Суматра	425
7. Велика Британія	228

НАЙБІЛЬШІ РІКИ СВІТУ:

довж. в км

1. Ніл (Африка)	6.500
2. Міссісіпі (Півн. Амер.)	6.418
3. Амазонка (Півд. Амер.)	6.280
4. Яндзи (Китай)	5.200
5. Ла Плата (Півд. Амер.)	4.700
6. Мекензі (Півн. Амер.)	4.600

НАЙБІЛЬШІ ОЗЕРА СВІТУ:

	поверх. в км ²
1. Кайспійське море (СРСР)	395.000
2. Верхнє (Канада)	82.400
3. Аральське (СРСР)	65.500
4. Вікторії (Кенія)	68.800
5. Гурон (Канада)	59.600
6. Мічіган (США)	58.000

НАЙВИЩІ ГОРИ СВІТУ:

	висота понад рівень моря в м
1. Монт Еверест (Непаль)	8.884
2. Чогорі (Індія)	8.616
3. Канченджанга (Непаль)	8.585
4. Макалю (Китай)	8.470
5. Давлайрі (Непаль)	8.172

Співочий гурток с. Мочилок, пов. Бялогард

Хоровий ансамбль Гурово-Ілавецького УСКТ.

ПОШТОВІ ОПЛАТИ

КРАЙОВИЙ ОБІГ

ЛИСТИ

Поштова карточка	місцева і замісцева	.	.	.	.	0,40	зл.
Лист звичайний	місцевий до 20 г	.	.	.	.	0,40	„
„	„ „ 250 г	.	.	.	.	0,60	„
„	„ „ 500 г	.	.	.	.	1,15	„
„	„ „ 1000 г	.	.	.	.	1,50	„
„	„ „ 2000 г	.	.	.	.	1,90	„
„	„ замісцевий „ 20 г	.	.	.	.	0,60	„
„	„ „ 250 г	.	.	.	.	1,15	„
„	„ „ 500 г	.	.	.	.	1,90	„
„	„ „ 1000 г	.	.	.	.	2,35	„
„	„ „ 2000 г	.	.	.	.	3,15	„
Доплата на рекомендований лист	.	.	.	.	.	0,95	„
„ „ експрес.	„	.	.	.	.	1,90	„

П Е Р Е К А З И

ПОШТОВІ:

до 10 зл. —	0,90 зл.
„ 30 „ —	1,40 „
„ 50 „ —	2,00 „
„ 100 „ —	2,75 „
„ 200 „ —	3,75 „
„ 500 „ —	6,90 „
„ 1000 „ —	10,00 „
„ 2000 „ —	15,00 „

ТЕЛЕГРАФНІ:

а) оплата від суми 100 зл. як пе-	реказ
б) за телеграму	10,00 зл.
в) за особисту кореспонденцію-виказ	0,60 зл.
г) важливі поручення	згідно з тарифом

ТЕЛЕГРАМИ:

Звичайні — до 10 тарифних слів	6,00 зл.
за кожне наступне слово	0,60 „
пильні — до 10 тарифних слів	12,00 „
за кожне наступне слово	1,20 „
святкові — до 15 тарифних слів	4,50 „
за кожне наступне слово	0,30 „
святкові — з постійним текстом	4,00 „

ПОСИЛКИ (звичайні)

	до 100 км	до 300 км	понад 300 км
до 3 кг	5,00 зл.	6,00 зл.	7,00 зл.
„ 5 „	6,00 „	8,00 „	10,00 „
„ 10 „	8,00 „	11,00 „	14,00 „
„ 15 „	10,00 „	15,00 „	19,00 „
„ 20 „	12,00 „	18,00 „	24,00 „

ЗАГРАНИЧНИЙ ОБІГ

Поштова карточка	1,50 зл.
Лист звичайний до 20 г	2,50 „
Лист звичайний за кожні дальші 20 г.	1,50 „
Посилка за кожні 50 г	1,00 „
Друки до 50 г	1,00 „
Друки за кожні дальші 50 г. до 3 кг	0,50 „
Доплата за рекомендований лист	3,90 „
Карточки і листи до Чехословаччини оплачується так як в Польщі.	
Книжки — оплачується залежно від країни і ваги.	

МЕТРИЧНА СИСТЕМА МІРИ І ВАГИ

МІРА ДОВЖИНИ:

1 кілометр (км)	=	1000	м
1 гектометр (гм)	=	100	м
1 декаметр (декм)	=	10	м
1 метр (м)	=	100	см
1 дециметр (дцм)	=	0,1	м
1 сантиметр (см)	=	0,01	м
1 міліметр (мм)	=	0,001	м
1 палець польський	=	2,4	см
1 стопа польська	=	28,8	см
1 локіть	=	57,6	см
1 російська верста	=	1066,78	м
1 російська миля	=	7	верстов
1 англійська миля	=	1609	м

Українські дівчата с. Осташево (Зеленогірське в-во)

МІРИ ПОВЕРХНІ:

1 квадратний кілометр (км ²)	=	100 га
1 гектар (га)	=	100 арів
1 ар (а)	=	100 м ²
1 магдебурзький морг	=	25,5 а
1 новопольський морг	=	55,9 а
1 австрійський морг	=	57,5 а

МІРИ ОБ'ЄМУ:

1 кілолітр	=	1000 л
1 гектолітр	=	100 л
1 декалітр	=	10 л
1 літр	=	1 дцм ³
1 кватирка	=	0,25 л
1 польська кварта	=	1 л
1 гарнець	=	4 л
1 корець	=	128 л

МІРИ ВАГИ:

1 тонна (т)	=	1000	кг
1 центнер (ц)	=	100	кг
1 гектограм (гкг)	=	0,1	кг
1 декаграм (дкг)	=	0,01	кг
1 грам (г)	=	0,001	кг
1 фунт новопольський	=	40,5	дкг
1 фунт англійський	=	45,4	дкг
1 фунт німецький	=	0,5	кг
1 пуд російський	=	16,39	кг
1 центнер німецький	=	50	кг
1 центнер англійський	=	50,8	кг
1 тонна англійська	=	1016	кг

СКІЛЬКИ КОШТУВАЛИ ПЕРША І ДРУГА СВІТОВІ ВІЙНИ

Вже віддавна вчені світу намагаються підрахувати, скільки коштували дві світові війни (1914—1918 р.р. та 1939—1945 р.р.), однак ще й досі нікому не вдалося докладно підрахувати всіх видатків і страт, які понесло людство в цих двох світових війнах.

В першій і другій світовій війнах зруйновано сотні тисяч міст, містечок і сіл, мільйони людей сталися каліками, мільйони згинуло, життя яким повернути не спосіб, як не спосіб зробити сліпого видющим, чи безрукого і безногого здоровою людиною. І для того трудно встановити ціну за всі ці нещастя, які принесли людськості ці дві війни.

Здавалося б, що всі ці нещастя, які спіткали людство в попередніх війнах, повинні бути пересторогою перед вибухом нової, може ще страшнішої війни, війни з атомами, що може doprowadити до загибелі людства. Однак, є ще на світі держави, уряди яких і сьогодні готові розпалити нову світову пожежу, готові штовхнути людство у безодню загибелі.

Після майже двадцятирічної праці вчені приблизно підраховали, що під час першої світової війни згинуло більше людей, ніж за всі війни, які відбувалися в XIX столітті.

Під час наполеонівських воєн на кожного солдата припадало 500 кілограмів военного матеріалу, в американській армії під час першої світової війни на одного солдата було вже 3 тонни, а в другій світовій війні аж 16 тонн военного знарядження. Озброєння одної дивізії під час другої світової війни (біля 16.000 солдат) дорівнювало цілій наполеонівській армії, яка нараховувала 500 тисяч солдат.

В першій світовій війні на фронтах згинуло біля 13 мільйонів солдат. Від голоду, хвороб і інших наслідків війни померло ще більше людей. Так, наприклад, від холери, тифу, грипу і голоду від 1917 до 1919 року померло біля 15 мільйонів людей.

Підраховано, що крім забитих внаслідок війни померло всього біля 28 мільйонів осіб, тобто перша світова війна коштувала людство 41 мільйон жертв, причому найбільше згинуло чоловіків. Наприклад у Франції після першої світової війни на 5 жінок залишився лише один чоловік. Подібний стан був також в інших країнах.

Коли взяти під увагу, що під час першої світової війни мобілізовано молодь від 17 років, а в другій Гітлер покликав до війська вже 16-річних хлопців, то стане зрозумілим, що найбільше згинуло людей чоловічої статі.

Але не в усіх країнах були однакові втрати в людях. Наприклад, Америка за 180 років провадила 8 воєн, в яких загинуло і було ранених менше людей, як згинуло в першій світовій війні (1.130 тисяч забитих та трохи більше поранених), в той час, як в Німеччині, Франції і Англії в кожній зокрема згинуло в три рази більше.

Втрати в людях під час другої світової війни три і пів рази більші, як у першій світовій війні. Лише від бомбардування в другій світовій війні згинуло більше людей, як за 2 роки першої світової війни.

Німеччина під час першої світової війни витратила 300 мільйонів артилерійських снарядів, вартість яких становила 24 мільярди марок. Франція витратила теж приблизно таку ж кількість снарядів, а Англія ще більше. У Фландрії (Франція) за 2 тижні французька артилерія вистрілила 3 мільйони артилерійських снарядів меншого та середнього калібру та понад 100 тисяч снарядів тяжкого калібру.

За звітом ООН під час другої світової війни на всіх фронтах згинуло біля 15 мільйонів людей, знищено в різних лагерьх понад 19 мільйонів, від бомб згинуло цивільного населення понад 8 мільйонів осіб, тобто разом згинуло біля 35 мільйонів людей. Крім того поранено і контужено біля 35 мільйонів людей. Зруйновано понад 30 мільйонів будинків.

Друга світова війна коштувала більше, як всі дотеперішні війни, які пам'ятає людство.

Сталося це тому, що внаслідок застосування через авіацію масових атаків з повітря та величезної кількості змеханізованого зброя і впровадження до дії нової більш нищівної зброї, під час другої світової війни було знищено величезну кількість міст і селищ. Від двох лише атомних бомб, що їх скинули американці в Японії, знищено майже цілком два великі міста — Хірошіму і Нагасакі, в яких згинуло і було ранених біля 300 тисяч мешканців. З мільйона мешканців Варшави живими залишилось щось біля 250 тисяч, а місто було знищено на 80 проц. В Белграді (столиця Югославії) від бомбардування зруйновано до центру 10 тисяч будинків. Стерто з лиця землі Сталінград, знищено Одесу, Севастополь і десятки інших міст.

Під час другої світової війни затоплено на всіх морях і океанах світу величезну кількість військових і торговельних кораблів. Лише німецькі підводні човни знищили 230 великих військових та 2770 торговельних кораблів своїх противників, загальним тоннажем 14 мільйонів 500 тисяч брутто-тонн. Італія втратила 82 проц. всіх своїх кораблів, а Японія майже весь свій флот (8 мільйонів 140 тисяч брутто-тонн).

Коли б усі держави світу цілий рік будували кораблі, не могли б вибудувати стільки, скільки втратила під час останньої війни Японія. Все це багатство лежить тепер на дні океанів і морів.

Сотні тисяч людей згинуло в боях під Ленінградом, Сталінградом, під Дюнкеркою, у Нормандії тощо. Але найкривавіша битва вже в кінці другої світової війни відбулася на Далекому Сході між японською і американською арміями на острові Івоціма (Пацифік). Острів цей з огляду на своє розташування мав величезне стратегічне значення. На цьому невеликому острові (біля 8 кв. миль) японці сконцентрували 23-тисячну армію, щоб за всяку ціну утримати цю важливу позицію. Американці натомість сконцентрували там біля 800 різних кораблів, три дивізії морської піхоти в кількості біля 70 тисяч солдат та велику кількість авіації. За 36 днів безперервних боїв американці втратили 21 тисячу солдат. Але коли 23 березня 1945 року американці вже ж таки оволоділи островом, з 23-х тисяч японських солдат залишилось там живих лише 200 чол., решта згинула. Цю битву назвали пізніше «Пекло на Пацифіку». Америка під час другої світової війни в боротьбі з Німеччиною і Японією стратила біля 18 тисяч, а німці і японці понад 50 тисяч літаків.

Такий ото неповний підсумок першої і другої світових війн. А що було б, коли б вибухла третя світова війна? Великий фізик Альберт А'нштейн незадовго до своєї смерті заявив: «Якщо вибухла світова війна, то після неї люди, що залишаться живими, битимуться каміннями, бо все буде знищене...».

Та остання заява великого фізика є поважною пересторогою, що третя світова війна може бути загибеллю цивілізації і всього людства. Тому треба пам'ятати, що найгірший мир є кращий від якої б не було війни.

АДРЕСИ ПРАВЛІНЬ УСКТ

Головне правління УСКТ

Варшава, вул. Вейська № 16, пом. 15-а
(тел. 21-69-51, 21-69-52)

Редакція «Наше слово»

Варшава, вул. Вейська № 14, пом. 17, V пов.
(тел. гол. ред. 21-37-55)

Воевідське правління УСКТ

Ольштин, вул. Звиценства 10, пом. 46
(тел. 25-45)

Воевідське правління УСКТ

Гданськ, вул. Длугі Тарг 8/10
(тел. 35-878)

Воевідське правління УСКТ

Кошалін, вул. Звиценства 126
(тел. 38-70)

Воевідське правління УСКТ

Щецин, вул. Вавжиняка 7-а
(тел. 85-80)

Воевідське правління УСКТ

Зелена Гора, Площа Оборонців Сталінграда 17, II пов.
(тел. 25-39)

Воевідське правління УСКТ

Вроцлав, Ринок — Сукенніце 9, I пов.
(тел. 47-64)

Воевідське правління УСКТ

Перемишль, вул. Косьцюшка 5
(тел. 20-29)

Воевідське правління УСКТ

Люблін, вул. Окопова 1
(тел. 46-74)

Міське правління УСКТ

Лодзь, вул. Нарutowича 28

Міське правління УСКТ

Краків, вул. Головний Ринок 20.

Міське правління УСКТ

Катовиці, Площа Вольносці 12-а

Повітове правління УСКТ

с. Бані Мазурські,
пов. Голдап

АДРЕСИ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ

ВИЩІ:

Варшавський університет,
відділ слов'янської філології,
секція україністики
Варшава, вул. Краківське Передмістя 26/28.
Вчительська студія,
секція української філології
Щецін, вул. Велькопольська 14.

СЕРЕДНІ:

Педагогічний ліцей № 2
в Бартошичах,
в-во Ольштин.
Загальноосвітній ліцей
в Злоторі, вул. Лімановського 17,
в-во Вроцлав.
Загальноосвітній ліцей в Перемишлі,
вул. Словацького.

ПОЧАТКОВІ: (з гуртожитком)

Початкова школа
в Чахові,
пошта Мале Радово,
пов. Лобез,
в-во Щецін.

Початкова школа
в Білому Борі,
пошта Білий Бір,
пов. М'ястко,
в-во Кошалін.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
єдиний в ПНР український часопис

Наше Слово

орган Головного правління
Українського суспільно-культурного товариства в Польщі
Передплату приймають всі поштові відділи та листовоші
безпосередньо на місцях.

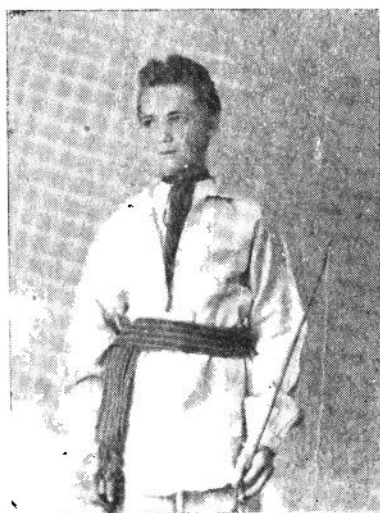
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:

поодинокий номер	0,60 зл
з додатком «Наша культура»	1,50 „
місячна передплата	3,30 „
квартальна передплата	9,90 „
піврічна передплата	19,80 „
річна передплата	39,60 „

Передплату для висилки за кордон надсилайте до редакції
«Наше слово», Варшава, вул. Вейська 14.

Олесь Величко і Іван Дуда
декламують вірші на Франків-
ському вечорі в Лодзі.

Олесь Адамів з Ополя бере
активну участь в гуртках
художньої самодіяльності.

У М О В И П Е Р Е Д П Л А Т И „Н А Ш О Г О С Л О В А“

ДЛЯ ВИСИЛКИ ЗА КОРДОНОМ:

квартальна передплата	13,80 зл
піврічна передплата	27,60 „
річна передплата	55,20 „

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ ЗА КОРДОНОМ:

I. В усіх, без винятку капіталістичних, країнах платиться аме-
риканськими доларами:

на місяць	0,35
на квартал	1,04
на півроку	2,08
на рік	4,16

Передплату висилати банковим чеком виставленим на редак-
цію «Наше слово». Банковий чек посилати рекомендованим ли-
стом, подаючи свою докладну адресу:

В АНГЛІЇ —

Cracovia Book Company, 58 Pembroke
Rd, London W 8.

У ФРАНЦІЇ —

Le Livre Polonais en France
Paris VIII-eme
29 bis, rue Jean Goujon

В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ —

W. E. Saarbach G.m.b.H.
Köln 1
Gereonstr 25—29

II. В країнах народної демократії:

на квартал	6 крб 60 коп
на півроку	13 крб 20 коп
на рік	26 крб 40 коп

В РУМУНІЇ передплату на «Наше слово» приймає:

Ministerul transporturilor si telecomunicatiilor
directia centrala a difuzarii si expedieri presel
Bucuresti — R.P.R. Colea Victorei 12

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ:

Orbis — Novinarstvi, Praha XII Stalinova 46

Наша адреса:

Redakcja „Nasze Slovo”, Warszawa, ul. Wiejska 14

Сталі додатки до «Нашого слова»:

«Наша культура» — 1 раз на місяць (літ. та популярно-
наук.)

«Світанок» — 2 рази на місяць (дитячий)

Український хор Острудського УСКТ.

Балетна група .с. Пененжно, Ольштинського в-ва.

СКОРОЧЕНИЙ КАЛЕНДАР

на 1959 рік

Місяці	Тижні	Д н і							Місяці	Тижні	Д н і						
		П	В	С	Ч	П	С	Н			П	В	С	Ч	П	С	Н
ХІІ	1	29	30	31	1	2	3	4	VII	28	6	7	8	9	10	11	12
I	2	5	6	7	8	9	10	11	VIII	29	13	14	15	16	17	18	19
	3	12	13	14	15	16	17	18		30	20	21	22	23	24	25	26
	4	19	20	21	22	23	24	25		31	27	28	29	30	31	1	2
	5	26	27	28	29	30	31	1		32	3	4	5	6	7	8	9
II	6	2	3	4	5	6	7	8	IX	33	10	11	12	13	14	15	16
	7	9	10	11	12	13	14	15		34	17	18	19	20	21	22	23
	8	16	17	18	19	20	21	22		35	24	25	26	27	28	29	30
	9	23	24	25	26	27	28	1		36	31	1	2	3	4	5	6
III	10	2	3	4	5	6	7	8	X	37	7	8	9	10	11	12	13
	11	9	10	11	12	13	14	15		38	14	15	16	17	18	19	20
	12	16	17	18	19	20	21	22		39	21	22	23	24	25	26	27
	13	23	24	25	26	27	28	29		40	28	29	30	1	2	3	4
IV	14	30	31	1	2	3	4	5	XI	41	5	6	7	8	9	10	11
	15	6	7	8	9	10	11	12		42	12	13	14	15	16	17	18
	16	13	14	15	16	17	18	19		43	19	20	21	22	23	24	25
	17	20	21	22	23	24	25	26		44	26	27	28	29	30	31	1
V	18	27	28	29	30	1	2	3	XII	45	2	3	4	5	6	7	8
	19	4	5	6	7	8	9	10		46	9	10	11	12	13	14	15
	20	11	12	13	14	15	16	17		47	16	17	18	19	20	21	22
	21	18	19	20	21	22	23	24		48	23	24	25	26	27	28	29
VI	22	25	26	27	28	29	30	31		49	30	1	2	3	4	5	6
	23	1	2	3	4	5	6	7		50	7	8	9	10	11	12	13
	24	8	9	10	11	12	13	14		51	14	15	16	17	18	19	20
	25	15	16	17	18	19	20	21		52	21	22	23	24	25	26	27
	26	22	23	24	25	26	27	28		53	28	29	30	31			
	27	29	30	1	2	3	4	5									

Ціна 5 зл.

